

Конспект

За изпит за докторанти по специалността 4. 4. Науки за земята, Икономическа и социална география /Регионално развитие на транспортната инфраструктура и комуникациите /

1. Формирането на Географията на транспорта в България. Географията на транспорта в системата на Социално-икономическата география. Етапи в развитието и.
2. Научни приноси и практико-приложни резултати. Приносите на Ан. Бешков за развитието на географията на транспорта и пространственото развитие на транспортната инфраструктура в България.
3. Обект и предмет на Географията на транспорта. Задачи на транспортната география. Методи на научни изследвания.
4. Оценка на факторите за развитието на транспортната инфраструктура в България: Географски фундамент на територията-лимитиращата роля на орографията и хидрографията. Влияние на социално-икономическите, демографските, екологичните, техническите и др. фактори.
5. Функционални особености и регионални аспекти при пространственото развитие на инфраструктурата на шосейния транспорт в България. Сравнителни преимущества на автомобилния транспорт пред останалите видове магистрален транспорт в България.
6. Функционални особености и регионални аспекти при пространственото развитие на жп мрежата в България. Сравнителни преимущества на жп транспорта спрямо останалите видове магистрален транспорт. Технически и технологични тенденции при развитието на жп транспорта и жп инфраструктурата в ЕС и света. Географски примери.
7. Развитие на морския транспорт в България. Функционална типология на българските черноморски пристанища. Пространствено развитие, технически и технологични особености на българските черноморски пристанища. Регионално значение.
8. Развитие на речния транспорт в България. Функционална типология на българските дунавски пристанища. Особенности на пространственото, техническото и технологичното развитие на българските дунавски пристанища. Оценка на регионалното им значение.

9. Развитие на въздушния транспорт в България. Функционална типология на гражданските летища в България. Оценка на регионалното значение на гражданските летища в България.
10. Развитие на тръбопроводния транспорт в България. Оценка на функциите и регионалното значение на главните енергийни тръбопроводни трасета през територията на България. Оценка на степента им на функционална обвързаност в общоевропейската транспортна мрежа. Геополитическо значение на енергийните трасета през територията на България.
11. Оценка на мястото, ролята и функциите на вътрешноселищния транспорт за осъществяване на функционалното обвързване между пространственото развитие на транспортната инфраструктура в България и общата система на разселване на населението.
12. Оценка на териториално-устройствените и функционални проблеми при инфраструктурното развитие на трасето на IV-ти еврокоридор на територията на България и неговото регионално значение.
13. Оценка на териториално-устройствените и функционални проблеми на трасето на VII-ми еврокоридор на територията на България и неговото регионално значение. Дунавската стратегия на ЕС и значението и за развитието му.
14. Оценка на териториално-устройствените и функционални проблеми при инфраструктурното развитие на трасето на IX – ти еврокоридор на територията на България.
15. Оценка на Териториално-устройствените и функционалните проблеми при инфраструктурното развитие на трасето на VIII-ми еврокоридор на територията на България и неговото геополитическо значение.
16. Оценка на териториално-устройствените и функционални проблеми на инфраструктурното развитие на X-ти еврокоридор и неговото геополитическо значение.
17. Роля и функции на формите на териториална организация на транспорта за организацията транспортната система в страната. Йерархичност и типология. Техническа изграденост и регионално значение.
18. Пространственото развитие и изграденост на транспортната инфраструктура, като инструмент при провеждането на регионалната политика в България. Ролята и за минимизирането на регионалните диспропорции .

19. Оценка на влиянията на пространственото и функционалното развитие на транспортната инфраструктура върху динамиката и устойчивостта на селищната мрежа в България.
20. Оценка на целите в Европейската транспортна стратегия „Транспорт-2050” и произтичащите от нея възможности за пространственото развитие на транспортната инфраструктура в България.
21. Ролята и мястото на пространственото развитие на транспортната инфраструктура за осъществяването на транспортната и социално-икономическа кохезия на България в обоевропейското икономическо и културно пространство.
22. Оценка на законово-нормативната рамка и планово-нормативните документи за обезпечаване на пространственото развитие на транспортната инфраструктура в България.

ЛИТЕРАТУРА

- Апостолов, Н. Транспортно райониране на България. – *Год. на Икон. ун-т*, Варна, т. 67, 1995.
- Банчев, Б. Дунав като обект на геополитическо съперничество. – *Геополитика и геостратегия*, 2009, бр. 2.
- Барбов, Т. Транспортният фактор и разположението на производителните сили в НРБ, С., 1974.
- Бешков, А. Стопанско влияние на железопътната линия София-Варна за изменяване общия обликъ на някои селища, С., 1940.
- Бешков, А. Транспортната проблема на Добруджа, С., 1951.
- Бешков, А. За ефективността на канала Варна - р.Девня. – *Изв. на Българско географско дружество*, кн. II / XII, 1958.
- Бешков, А. За промишлените пристанища Шабла и Девня. – *Изв. на ГИ БАН*, т. III, 1975.
- Божков, Л. България и транспортните проблеми на Балканите. – *Геополитика и геостратегия*, 2005, бр. 6.
- Божков, Л. Дунав и съобщителната система на България. – *Геополитика и геостратегия*, 2008, бр. 2.
- Вълков, Р. З. Крумов. Инфраструктурни проекти в България в зората на 21 век. 2008.
- Генешки, М. Инфраструктурна база на териториалните системи. С., 1988.
- Генешки, М. Инфраструктура и регионално развитие. С., 1989.

- География на България, т.1, Физическа география, С., БАН, 1982.
- География на България, т.2, Икономическа география, С., БАН, 1981.
- География на България, т.3, Физико-географско и социално-икономическо райониране, С., БАН, 1989.
- География на България. Физическа география. Социално-икономическа география, С., БАН, 1997.
- География на България. Физическа география, Социално-икономическа география, С., БАН, 2002.
- Деведжиев, М., География на транспорта в България, С., 1983.
- Деведжиев, М. Модулното развитие на железопътната мрежа в България, С., 1988.
- Деведжиев, М. География на транспорта, С., ФОРКОМ, 1996.
- Деведжиев, М. Геополитически аспекти на инвестиционната политика в България (в областта на транспорта). – *Геополитика и геостратегия*, 2006, бр 4.
- Деведжиев, М. Геополитиката на България, С., 2006.
- Деведжиев, М., М.Станчев. България като „транзитна държава”. – *Железопътен транспорт*, 2006, бр.5.
- Деведжиев, М., М. Станчев. Дунавската геополитика на България. – *Геополитика и геостратегия*, 2007, бр.4.
- Деведжиев, М. Геополитически и практически съображения при разширяването на Варненското пристанище. – *Геополитика и геостратегия*, 2008, бр. 2.
- Деведжиев, М. Още веднъж за българския участък на коридор 9. – *Геополитика и геостратегия*, 2009, бр. 4.
- Деведжиев, М. Изместването на Варненското пристанище го лишава от геополитическите му предимства. – *Геополитика и геостратегия*, 2009, бр. 5.
- Деведжиев, М. За геополитическите измерения на приоритетните инфраструктурни проекти. – *Геополитика и геостратегия*, 2009, бр. 3.
- Деведжиев, М. Река Дунав – седмият трансевропейски транспортен коридор. – *Геополитика и геостратегия*, 2011, бр. 1.
- Дойков, В., Л. Ботев, Дунав и Дунавският воден път, София, 1980 г.,
- Димитров, Д., Варненският транспортен възел: фактор за стопанската активизация на контактната зона „суша-море” на Българското Черноморско крайбрежие, Сп. Проблеми на географията, кн.3, 1996.
- Димитров, Д., Географска идентичност, функционални особености и проблеми на контактната зона „суша-море”, В Сб.: Географското пространство: инвестиция за XXI-ви век, София, 1997.

Димитров, Д. Трансграничното сътрудничество и регионалното развитие на приграничните територии в България, В : Сб. „Трети конгрес на географите в Република Македония”, Скопие, 2005.

Димитров, Д. Транспортната инфраструктура и влиянието ѝ върху депресивните демографски райони в България: Сб. докл.: VII конгрес по медицинска география, София, 2005.

Димитров, Д., Цели и принципи на инфраструктурната транспортна политика на България, В Сб.:” Географията вчера, днес, утре ”, София, УИ „Св.Кл. ОХридски”, 2004,.

Димитров, Д., 2017, Регионалното развитие и регионалната политика в България: състояние, тенденции, модели инструменти.

Дойков, В., Л. Ботев, Дунав и Дунавският воден път, София, 1980 г.,

Дойков, В., География на транспорта, Българско дунавско корабоплаване – поява, развитие, проблеми и перспективи, изд. „Фабер”

Закон за регионалното развитие, В сила от 31.08.2008 г. Обн. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008 г., изм. ДВ. бр. 47 от 23 Юни 2009 г..

Национална стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012-2022г.

Национална концепция за пространствено развитие на Република България за периода: 2013-2025 г.

Национална стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012-2022г.

Кръстев, К. Транспортният фактор и разположението на производителните сили в НРБ, С., 1992.

Колоров, Л. Железопътните гари в България. С., 2000.

Константинов, Д. Ро-Ла и комбинираните превози в България. – *Железопътен транспорт*, 2005, бр. 2.

Макрорегионалните стратегии в Европейския съюз. 2009, с.1, изд.на ЕС.

Мирчев, Й. Транспортната политика и интересите на България в трансевропейската транспортна мрежа. – *Геополитика и геостратегия*, 2006, бр.1.

Мирчев, Й. Визия за европейска железница. – *Железопътен транспорт*, 2007, бр.1.

Мирчев, Й. За нова политика в управлението на националните железници. – *Геополитика и геостратегия*, 2009, бр. 3.

Мирчев, Й. Транспортна политика и интегрирането на България в транс-европейската транспортна мрежа. – *Геополитика и геостратегия*, 2010, бр. 3.

Мирчев, Й. Транспортната политика на България и Стратегия „2020. – *Геополитика и геостратегия*, 2011, бр. 3.

Михайлов, М. География на крайграничните районни митници на България в прехода към пазарно стопанство. – *Проблеми на географията*, 1996, кн. 4.

Михайлов, М. География на транспортната система на България, С., 1998.

Михайлов, М. Транспортната инфраструктура и районирането на България в началото на 21-ви век. – В: Сб. „Сто години география в СУ”. 1998

Памукчиев, М. Железопътните проходи към река Дунав. – *Железопътен транспорт*, 2004, бр. 4.

Развитие на устойчива транспортна система в република България до 2020 г.

Статистически годишник, НСИ, 2014 г.

Русев, М., Силистра-Кълъраш: геостратегически приоритети и комплексна ефективност на третия мост между България и Румъния., *Геополитика*, 5, 2014.

Стратегия за развитие на транспортната система на Република България до 2020 г.

Стратегия за развитие на транспортната инфраструктура на република България до 2015 г. стратегия: транспорт 2050 транспорт и околна среда в република България настояще и бъдеще - 17.09. 2008 г.

Терзийска, Е. Пространствените връзки ”задземие-пристанище кореспондиращи пристанища”. – *Проблеми на географията*, 1989, кн.1.

Христосков, Й. Инфраструктурата в икономиката на България. С., БАН, 1992.
